

Wat je nog niet over cabaret wist, maar wel wilde weten

Met zangeres Jetta Starreveld en pianist Eelco Menkveld geeft kleinkunstenaar Fred Florusse een aangenaam lesje cabaretgeschiedenis in het Stadsarchief.

MIKE PEEK

In het Parijs van de late negentiende eeuw bloeide het cabaret op in de hoerenwijk Montmartre. Eduard Jacobs werkte er een tijdje als pianist en werd in 1895 de grondlegger van de Nederlandse kleinkunst. Dat jaar begon hij op te treden voor prostituees in Het Armpal van Habsburg, een nogal armzalige nachtgelegenheid in De Pijp.

"Als we nu praten over De Grote Drie, hebben we het over Wim Kan, Wim Sonneveld en Toon Hermans. Maar toen waren het Eduard Jacobs, Koos Speenhoff en Jean-Louis Pisuise," zegt Fred Florusse (72), ex-Don Quishocking.

Met het verhaal van Jacobs begint Florusse de voorstelling *Amsterdam, een muzikale wandeling*, om vervolgens de chronologie naar het heden te volgen. Hij vroeg Jetta Starreveld, die in 2007 meespeelde in de veertigjarige jubileumvoorstelling van cabaretgroep Don Quishocking, om hem bij te staan. De eerste vijf opvoeringen aan het begin van dit theaterseizoen waren zo succesvol, dat er nu nog vijf volgen.

Florusse twijfelde toen het Stadsarchief hem vroeg dit programma samen te stellen. "Ik dacht: ben ik

Florusse en Starreveld (r). FOTO ANP

niet te oud om op het podium te staan? Maar nee, juist niet. Ik ken het cabaret erg goed. Mijn moeder zong de liedjes van Eduard Jacobs al en ik zit er nog middenin."

Als Florusse eenmaal op gang komt, rollen de verhalen inderdaad gemakkelijk uit zijn mond. "In de Tweede Wereldoorlog kwam Lou Bandy een keer mank het toneel op. Destijds was rijkskanselier Arthur Seyss-Inquart de baas in Nederland en die had een heupziekte waardoor hij een beetje mank liep. De Duitsers arresteerden Bandy omdat hij Seyss-Inquart imiteerde. Zo kinderachtig waren ze. Het verhaal gaat dat ze in de gevangenis aan Bandy vroegen of hij anti-Duits was, waarop hij zou hebben geantwoord: 'Ik ben met een Duitse getrouwd, hoe kan ik dan pró-Duits zijn?'"

"Aan de hand van die cabaretgeschiedenis vertel je eigenlijk de geschiedenis van Amsterdam. Over

het Rembrandtplein bijvoorbeeld, van oudsher de plek waar het allemaal gebeurt op cultureel gebied. Café Schiller waar artiesten en impresariaten bijeen kwamen om teksten te kopen en verkopen."

Het cabaret heeft zich in al die jaren natuurlijk flink ontwikkeld. "In de jaren twintig van de vorige eeuw ging het goed in Nederland en werd er veel geëngageerd cabaret geschreven. De jaren dertig en de oorlog brachten armoede en dan willen mensen vooral hun zorgen weglachen."

Het politieke cabaret kwam pas echt terug in de jaren zestig en zeventig. Don Quishocking speelde daarin een belangrijke rol. "In die jaren was er nog veel censuur. Dat was spekkie naar het bekkie voor het cabaret. Alles wat niet genoemd mocht worden in de media, kreeg een plek bij ons in de theater. Tegenwoordig is er zo veel nieuws dat de cabaretier achter de actualiteiten aanholt."

Florusse vertelt niet alleen, er komen vooral ook veel liedjes voorbij. Zijn favoriete kleinkunstnummer over Amsterdam? "Ik denk *Amsterdams parfum* van Jan Boerstool. Jetta en ik zingen het samen. Dat is een schitterend lied over de lucht, de geur van Amsterdam, die je altijd kunt terughalen, waar je ook bent. Het laatste couplet is 'Mijn Amsterdam, mijn roezemoes, mijn onversneden eerste keus, met veel meer body dan bordeaux en Jezus, wat een mooie neus.' Prachtig, toch?"

Amsterdam, een muzikale wandeling, 13 en 27/2, 13 en 27/3 en 10/4 in de Koningszaal in het Stadsarchief.
www.muzikalewandering.nl